

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0412U006196

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 23-11-2012

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Гончарова Марія Тимофіївна
2. Goncharova Mariia Timofiivna

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: кандидат наук

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 03.00.17

Назва наукової спеціальності: Гідробіологія

Галузь / галузі знань: Не застосовується

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 15-11-2012

Спеціальність за освітою: 8.070801

Місце роботи здобувача: Інститут гідробіології НАН України

Код за ЄДРПОУ: 05417029

Місцезнаходження: 04210, Україна, Київ-210, пр. Героїв Сталінграду, 12

Форма власності:

Сфера управління: Національна академія наук України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): Д 26.213.01

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Інститут гідробіології НАН України

Код за ЄДРПОУ: 05417029

Місцезнаходження: 04210, Україна, Київ-210, пр. Героїв Сталінграду, 12

Форма власності:

Сфера управління: Національна академія наук України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації:

Коди тематичних рубрик: 34.35.33

Тема дисертації:

1. Морфофізіологічні та цитогенетичні зміни у комарів-дзвінців *Chironomus riparius* Meigen за дії антропогенних чинників
2. Morphophysiological and cytogenetic alterations in midges *Chironomus riparius* Meigen under the effects of anthropogenic factors

Реферат:

1. Встановлено закономірності розвитку *Chironomus riparius* за дії визначальних для них екологічних чинників, описано біологію розвитку даного виду у штучних умовах та зміни, які відбуваються на клітинному та організмовому рівні за дії токсичних речовин. Показано, що на імагінальному та личинковому етапах онтогенезу у *Chironomus riparius* відсутні реакції уникнення токсичних водного середовища та донних відкладів. Встановлено, що з ростом вмісту міді починаючи з 10 мг Cu(II)/кг сухої маси субстрату у личинок *Chironomus riparius* відбувається дозо-залежне зниження виживаності, маси личинок, затримка вильоту імаго, починаючи з 20 мг Cu(II)/кг сухої маси субстрату - морфологічні деформації ротового апарату личинок (аномальна будова антен, деформації ментуму, епіфарінгеального гребеня) та структурно-функціональні зміни у політенних хромосомах слинних залоз (інверсії, деконденсація хромосом, поява пувів, зменшення активності ядерця). Виникнення морфологічних деформацій ротового апарату личинок

відбувається на першій личинковій стадії та зберігається під час наступних линьок. Для личинок, у політених хромосомах яких зареєстрована поява пувів, характерна наявність морфологічних деформацій ротового апарату. Розроблено метод оцінки токсичності донних відкладів за допомогою *Chironomus riparius*. Проведено оцінку токсичності донних відкладів різнотипних водних об'єктів України даним методом, а також ідентифікацію класів забруднюючих речовин, що спричиняють токсичність. Виявлені високі корелятивні зв'язки між рівнем забруднення донних відкладів та виживаністю, рівнем морфологічних деформацій та структурно-функціональними змінами політених хромосом слинних залоз личинок.

2. Role of essential ecological factors in ontogenesis of *Chironomus riparius* has been studied. Peculiarities of development in simulated conditions and the changes occurring on the cellular and organism level under the effect of toxic substances have been described. Electivity of *Chironomus riparius* on different ontogenesis stages regarding to gradation of several physical-chemical factors has been investigated. Both on imaginal and larval stages it demonstrates preference to water and sediments with higher organic matter contents, but does not possess the ability to avoid toxic environment. Morphological and cytogenetic alterations in *Chironomus riparius* under the effect of toxic substances in spiked and natural contaminated sediments have been studied. Dose-dependent decrease in survival, larval weight and delay of imago emergence is registered beginning with copper (Cu II) contents 10 mg/kg dry substrate weight, 20 mg/kg caused morphological deformities of larval mouthparts (abnormal antennas structure, gaps and anomalies of mentum and epipharynx teeth) and structural and functional alterations in the polytene chromosomes of the salivary glands (inversions, chromosome decondensation, appearance of new puffs, reducing of the nucleolus activity). Morphological deformities appear at the first larval stage and remain with successive moltings. Presence of puffs in polytene chromosomes correlate with morphological mouthparts deformities. The multispecies method for assessing of freshwater sediment toxicity using *Chironomus riparius* larvae has been developed. The toxicity of different type water bodies of Ukraine using this method has been investigated and toxicity identification evaluation procedure has been carried out. Survival, rate of morphological mouthparts deformities and structural and functional alterations in the polytene chromosomes demonstrate high correlations with level of sediments contamination.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки:

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності:

Підсумки дослідження:

Публікації:

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації:

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Романенко Віктор Дмитрович
2. Romanenko Victor Dmitrovich

Кваліфікація: д.б.н., 03.00.10, 03.00.17

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Грубінко Василь Васильович

2. Грубінко Василь Васильович

Кваліфікація: д.б.н., 03.00.10, 03.00.17

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Киричук Галина Євгенівна

2. Киричук Галина Євгенівна

Кваліфікація: д.б.н., 03.00.17

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Афанасьєв Сергій Олександрович

2. Афанасьєв Сергій Олександрович

Кваліфікація: д.б.н., 03.00.17

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Рецензенти

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Романенко Віктор Дмитрович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Романенко Віктор Дмитрович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Реєстратор

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Т.А.